

Läkartidningen

Organ för Sveriges läkarförbund
Box 5603, 114 86 Stockholm
Besöksadress: Östermalmsgatan 40

Telefon: 08-790 33 00
Fax: 08-20 76 19 (centralredaktion)
08-20 74 35 (annonser)
E-post: redaktionen@lakartidningen.se
annonser@lakartidningen.se
formamn.efternamn@lakartidningen.se

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Jonas Hultkvist 08-790 34 61

Medicinsk huvudredaktör
Jan Östergren (intermedicin) 08-790 34 31

Redaktionschef och stf ansvarig utgivare
Karin Bergqvist 08-790 34 91

Medicinsk redaktionschef
Stefan Johansson (pediatrik) 08-790 34 87

Webbchef
Elisabet Ohlin 08-790 34 97

Marknads-/annonstdirektör
Ulf Jansson 08-790 35 47

Medicinska redaktörer
Jon Ahlberg, docent (patientsäkerhet)
Margaretha Bågedahl-Strindlund, docent (psykiatri)
Ylva Böttiger, docent (klinisk farmakologi)
Anne Lindén (studentredaktör)
Lena Marions, docent (obstetrik och gynekologi)
Anders Håkansson, professor (allmänmedicin)
Louis Riddez, docent (kirurgi)
Carl Johan Sundberg, docent (fysiologi)

Sekretariat
Inga-Maj Lagerholm 08-790 34 11
Britt-Marie Ström 08-790 34 79

Administration/ekonomi
Yvonne Bäärnhielm 08-790 34 74

Produktion
Marita Arvidsson (grafiker) 08-790 34 72
Mats Kardell (IT) 08-790 33 38

Grafik: Typoform (där inget annat anges)

Redaktion
Miki Agerberg (reporter, vik) 08-790 34 62
Tina Danielsson (redigering, vik) 08-790 34 63
Björn Enström (webbredaktör) 08-790 34 81
Doris Francki (medicinsk redigering) 08-790 34 67
Sara Gunnarsdotter (reporter) 08-790 34 10
Sara Holfve (AD, tjänstledig)
Jarl Holmén (medicinsk terminologi, korrektur) 08-790 34 64
Gabor Hont (kultur) 08-790 34 80
Carin Jacobsson (meddelanden) 08-790 34 78
Ewa Knutsson (medicinsk redigering) 08-790 34 83
Jan Lind (debatt) 08-790 34 84
Michael Lövttrup (reporter) 08-790 35 26
Marie Närlid (reporter) 08-790 34 29
Madeleine Ramberg Sundström (redigering) 08-790 34 82
Birgit Wilhelmson (medicinsk redigering) 08-790 34 94

Marknads- och annonsavdelning
Britt-Marie Aronsson (annonsskoordinator) 08-790 34 95
Irene Balsam (annonsservice) 08-790 34 90
Eva Larsson (säljare) 08-790 35 06
Göran Sterner (säljare) 08-790 35 03
Vivan Streng (annonsservice) 08-790 34 73

Prenumerationsavdelningen
Hélène Engström 08-790 33 41
pren@lakartidningen.se

Läkartidningen Förlag AB
Håkan Wittgren (VD)

TS-kontrollerad upplaga: 40 400 ex
ISSN: 0023-7205
Tryckeri: Sörmlands Grafiska AB

LEDARE

1947 En gigantisk uppgift väntar
Eva Nilsson Bågenholm

REFLEXION

1944 Bedräglig känsla av trygghet?
Stefan Johansson

LT DEBATT

1948 Säkerställ den socialmedicinska kompetensen!
Ragnar Westerling, Bo Burström, Margareta Kristenson

AKTUELLT

1952 Tio år med biologiska RA-medel: Långtidseffekterna börjar klarna

1954 »Biologiska läkemedel inte farligare än andra«

1956 Allt fler östuniversitet startar läkarutbildning på engelska

1958 Massvaccinering stor utmaning för landstingen

MEDICINSK KOMMENTAR

1959 Medelhavskosten skyddar hjärtat
Ny systematisk genomgång ger ökat stöd för kostrekommendationer **W**
Peter M Nilsson

NYA RÖN

1960 Schizofrenins samband med våldsbrott ifrågasatt
Niklas Långström **W**

Många bröstcancerpatienter tar antioxidanter
Anders Hansen

1961 Träning i simulator gav kirurgisk färdighet
Anders Hansen

Bukaortaaneurysm och familjescreening
Rebecka Hultgren

1962 Validerad checklista för hela operationsprocessen
Axel Ros

Dödligheten i subaraknoidalblödning sjunker
Anders Hansen

KLINIK OCH VETENSKAP

1964 Antikroppar mot cyklisk citrullinerad peptid indikerar reumatoid artrit

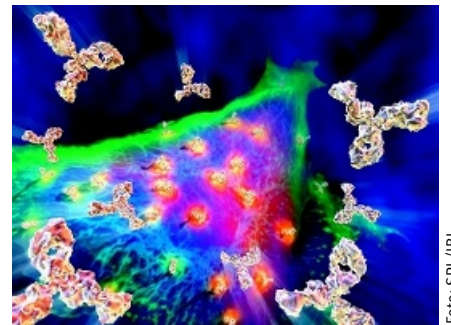

Foto: SPL/IBL

AKTUELLT Biologiska läkemedel är stora komplicerade molekyler, exempelvis bildens monoklonala antikroppar. Sidan 1952

Lotta Ljung, Agneta Uddhammar, Solbritt Rantapää-Dahlqvist

1967 Behandling med insulinpump vid vård på sjukhus bör ifrågasättas
Tre fall illustrerar risken för ketoacidosis
Danica Gubrianska, Erik Moberg, Mats Palmér

1970 Anfallsutlösande faktorer vid migrän. Patientdagbok kan ge bättre anfallskontroll
Kristin Lif Breivik, Karl Bjornar Alstadhaug

1975 Att tro på sig själv – grund för lyckad rehabilitering. Tilltron till den egna förmågan stark prediktor vid ortopedisk skada
Pia Thomeé, Peter Währborg, Mats Börjesson, Roland Thomeé, Bengt I Eriksson, Jon Karlsson

1978 Goda långtidseffekter av rehabilitering i varmt klimat
Agneta Ståhle

PATIENTSÄKERHET

1982 »Alla kan lära av felen som begås«. HSN:s generaldirektör anser att hälso- och sjukvården inte arbetar tillräckligt hårt med patientsäkerheten

1984 Aud Sjökvist brinner för sitt nya jobb. Vägen till posten som generaldirektör har varit krokig och intensiv

Vid diagnostik av reumatoid artrit bör analys av antikroppar mot cyklisk citrullinerad peptid (CCP) väljas i första hand. Anti-CCP har i en klinisk uppföljning högre sensitivitet och specificitet för nydebuterad reumatoid artrit än reumafaktor. Sidan 1964 Foto: Rex Features/IBL

1985 Anmälningarna till HSAN ökar men de från Socialstyrelsen minskar

LÄKEMEDELSFRÅGAN

1986 Hur påverkar ibuprofen nedbrytningen av alkohol?

DEBATT OCH BREV

1988 Även extremt underburna barn har rätt till fullvärdig vård *Gunnar Sjörs*

1989 Beslutet kan inte tas ensidigt av föräldrarna *Stellan Håkansson*

1990 Frågan värd en mer nyanserad diskussion *Elisabeth Rynning*

1992 SBU bör utreda vad som är en evidensbaserad och kostnadseffektiv statin användning

Paul Hjemdahl, Anette Allhammar, Claire Heaton, Johan Hulting, Thomas Kahan, Rickard Malmström, Arne Martinsson, Franz Rücker, Karin Schenck-Gustafsson, Jonas Schwieler, Mattias Törnerud, Björn Wettermark

1993 Läkarna och klimatmötet i Köpenhamn *Maria Petri, Tryggve Årman*

Foto: Annetorpshemmet's arkiv, Lund

KULTUR Bild ur boken »Från idiot till medborgare« av Karl Grunewald. Recension sidan 2002

1994 Läkemedelsverket: Tampongen Ellen bör regleras som ett läkemedel *Gert W Bruse*

Konferens i Kina om privat sjukvård i låginkomstländer *Birger Forsberg*

1996 Patienten och anhöriga kunde höra hjärtat slå – sällsynt fall i primärvården *Knud Wang Rasmussen*

KULTUR

1997 Människans kropp och själ bär vittne om evolutionen

2001 Recensioner

Rättelser

■ I rubriken till Staffan Lindebergs referat om energibalans och viktnedgång publicerat i Läkartidningen 2009;106(28-29):1806 föll frågetecknet bort. Korrekt rubrik ska vara »Dags att sluta räkna kolhydrater och fett?«.

■ Mattias Aurell (LT 28-29/2009, sidan 1840) har e-postadress: aurell@bredband2.com

■ George Orwells bok »1984« kom ut år 1949.

2003 LEDIGA TJÄNSTER

2006 PLATSANNONSER

2021 SOMMARKRYSS

2022 INFORMATION FRÅN LÄKARFÖRBUNDET

W Artiklar märkta med W-sigillet har varit förhandspublicerade på lakartidningen.se

R Artiklar märkta med R-sigillet har genomgått referentbedömning. Varje manuskript granskas av minst en (ofta fler) av Läkartidningens stab av 220 fasta och 350 extraordinarie vetenskapliga experter. Granskningen av manuskript sker enligt internationella rekommendationer (www.icmje.org).

Nummer 34 utkommer den 19 augusti!

REFLEXION

Bedräglig känsla av trygghet?

Nu vet vi. Den nya influensan kommer att härja i höst. Men vår beredskap är god. Skeppslaster med vaccin är på väg mot landets gränser. Planer smids. Vi kommer att vara beredda. Jag vet inte om det beror på sommarledighetens lättja, psykologiska försvarsmekanismer eller lyckad retorik, men sprids det inte en bedräglig känsla av trygghet inför höstens epidemi? Att det kommer att räcka med ett par vaccinsprutor och rena händer för att slippa undan?

Det är svårt att göra träffsäkra förutsägelser när det gäller ett muterande virus, men Smittskyddsinstitutets datasimuleringar tyder på att de flesta av oss kommer att beröras, privat och i arbetslivet. Även ett mindre aggressivt virus beräknas leda till att 430 000 insjuknar och att 1500 dör, trots att storskalig vaccination inleds så fort vaccinet levererats. Akutsjukvården kommer att belastas hårt, främst på grund av att den nya influensan också kommer att skörda offer bland barn och vuxna.

Smittskyddsinstitutet uppskattar att hälften av dödsfallen kommer att återfinnas bland personer i arbetsför ålder mellan 25 och 65 år.

Sjukvården är van att arbeta med komplicerade problem. Men i höst räcker inte flexibilitet och uppfinningsrikedom hos lojal personal. Strategin för höstens försvar mot den nya influensan bygger på vaccination av 90 procent av landets befolkning och det yttersta ansvaret för genomförandet av sådan insats ligger på regeringen.

Åke Örtqvist, smittskyddsläkare i Stockholms län, varnar för att regering och lands- ting ännu inte kommit överens om de ekonomiska förutsättningarna och att detta kan leda till att vaccinationsarbetet försenas (DN debatt 21/7 2009). Enligt Smittskyddsinstitutets datasimuleringar är det just ett sådant scenario som måste undvikas för att inte antalet sjuka och döda i den nya influensan ska riskera att mångdubblas. ■

»Det är svårt att göra träffsäkra förutsägelser när det gäller ett muterande virus, men Smittskyddsinstitutets datasimuleringar tyder på att de flesta av oss kommer att beröras, privat och i arbetslivet.«

Stefan Johansson
medicinsk

redaktionschef
stefan.johansson@lakartidningen.se